

ČESKOMORAVSKÁ KONFEDERACE ODBOROVÝCH SVAZŮ

Digitální pracovní platformy zásadně mění svět práce. Přinášejí pracujícím nové možnosti flexibility, zároveň však často vytvářejí prostředí, ve kterém dochází k obcházení pravidel a pošlapávání jejich práv. **Odbory podporují cíle evropské směrnice o platformové práci, kterými jsou zlepšení pracovních podmínek lidí pracujících prostřednictvím digitálních pracovních platform a nastavení spravedlivých pravidel vedoucích k funkčnímu trhu práce a férové konkurenci.**

ČMKOS v současném českém návrhu zákona vidí řadu vad, které podle nás v mnoha bodech nechrání pracující, ale naopak oslabují dosavadní standardy pracovního práva. Pro odbory je klíčové:

1. Jasně rozlišení mezi zaměstnancem a skutečně nezávislým podnikatelem

České právo zná dvě základní pozice – zaměstnance a samostatně výdělečně činnou osobu. Odmítáme vytváření šedé zóny, která by umožňovala zastírat závislou práci jako podnikání. Naším cílem přitom není vytvořit ze všech platformových pracovníků zaměstnance, ale chceme zajistit, aby jejich skutečný status odpovídal realitě. Požadujeme jistoty pro řízené zaměstnance a skutečnou podnikatelskou svobodu spojenou s odpovědností pro živnostníky.

Pozn.

Za nejproblematičtější část návrhu považujeme změnu definice závislé práce v zákoníku práce. Tato změna není vyžadována evropskou směrnicí a podle našeho názoru:

- oslabuje ochranu zaměstnanců,
- usnadňuje obcházení pracovního práva,
- zvyšuje riziko masového rozšiřování tzv. švarcsystému,
- ohrožuje příjmy veřejných rozpočtů,

Pokud by velká část zaměstnanců přešla do režimu falešné samostatné výdělečné činnosti, znamenalo by to dramatický propad příjmů z daní a pojistného a současně oslabení sociálních jistot v oblastech zdravotního a nemocenského pojištění, podpory rodičovství nebo důchodů.

2. Funkční právní domněnku pracovněprávního vztahu

Pracovník musí mít reálnou možnost domoci se správného určení svého právního statusu. Pokud platforma pracovníka řídí, kontroluje a ekonomicky na sobě činí závislým, musí existovat jednoduchý a dostupný mechanismus, jak určit existenci pracovněprávního vztahu a domoci se z něj vyplývajících práv.

3. Ochranu před algoritmickým řízením

Platformy řídí práci prostřednictvím softwaru, který přiděluje zakázky, hodnotí výkon nebo může pracovníka fakticky odstříhnout bez jasného vysvětlení. V souladu se směrnicí požadujeme vyšší transparentnost systémů algoritmického řízení a ochranu pracovníků před automatizovanými rozhodnutími.

4. Odpovědnost platformem i zprostředkovatelů

Praxe ukazuje, že platformy často využívají prostředníky, v prostředí kurýrů obvykle označované jako tzv. flotily, k vyhýbání se odpovědnosti. Za dodržování práv pracujících, povinných odvodů a dalších povinností musí platformy a zprostředkovatelé odpovídat společně a nerozdílně.

5. Účinné sankce vůči velkým platformám

Pokuty za nedodržování zákona musí být skutečně odrazující. U nadnárodních společností nefungují symbolické sankce v řádu jednotek milionů korun. Požadujeme model sankcí navázaný také na celosvětový obrát společnosti, podobně jako v oblasti ochrany osobních údajů nebo hospodářské soutěže.